

situational, spiritual, moral, religious, aesthetic, physical, personal, group and universal. The article reveals the essence and the content of personal, group, and universal values, taking into account the specifics of innovative educational institutions; educational characteristics represented groups of values are given. Conclusions on the feasibility of the classification of values as an innovative educational institution of general and specific teaching (values, goals and values, resources) are formulated here. It is marked the peculiarity of the place and role in the educational process of the establishment of innovative basic values of the person and the institution as an educational institution.

Key words: *values, education sector, innovative educational institution.*

Дата надходження статті: «19» лютого 2014 р.

УДК 378.147:61:37.01

ЛАРИСА МАКСИМЧУК,

кандидат педагогічних наук, доцент

(м.Хмельницький)

Забезпечення інтегративного підходу у гуманітарній підготовці майбутніх лікарів в умовах інтерактивного навчання

Дослідження присвячене проблемі якості підготовки сучасного фахівця-медика, яка повинна бути орієнтована на професійне спілкування, коректне з точки зору норми та стилю, ситуативне, контекстне та адекватне. Вимоги до майбутніх лікарів передбачають не тільки високий рівень знань і умінь за спеціальністю, а й наявність полікультурної компетенції майбутнього лікаря, його вмінь і навичок співпраці з колегами, пацієнтами в типових ситуаціях, пов'язаних з медициною і медичним обслуговуванням, що і зумовлює використання викладачами новітніх технологій навчання, а саме: інтерактивного навчання як рушійної сили в подоланні психологічних бар'єрів професійно орієнтованого спілкування.

У статті наведено переваги інтегрованого навчання, представлений алгоритм дій викладача, розкрито сутність інтеграційного підходу до професійної гуманітарної підготовки майбутніх лікарів в умовах інтерактивної взаємодії.

Ключові слова: *інтегративний підхід, підготовка, майбутні лікарі, інтерактивний.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Утворення в Європі відкритого інтелектуального простору потребує активної участі в цьому процесі всіх вищих, у тому числі медичних, закладів освіти України. Одним із визначальних положень Болонського процесу є відповідність рівня освіти в Україні світовим стандартам, можливість застосування й використання знань випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ), у тому числі медичних, у країнах Європи.

З розвитком охорони здоров'я відбуваються зміни в медичній освіті, значно ширшими стають функції медичного персоналу. Але наявність тільки предметних знань не є запорукою їхньої успішної професійної діяльності, адже медики працюватимуть в умовах зміненої структури медичного обслуговування, яке націлене на безпосередню комунікацію та одночасне надання професійної медичної допомоги. Тому вимоги до майбутніх лікарів передбачають не лише високий рівень знань і вмінь за фахом, а й наявність полікультурної компетенції майбутнього лікаря, його вмінь і навичок співпраці з колегами, пацієнтами в типових ситуаціях, пов'язаних з медициною та медичним обслуговуванням, що й зумовлює використання викладачами новітніх технологій навчання, а саме: інтерактивного навчання, як рушійної сили в подоланні психологічних бар'єрів професійно орієнтованого спілкування.

Проблема якості підготовки медичного персоналу стає все більш актуальною у зв'язку із зростаючими вимогами до рівня їх підготовки. Сучасна підготовка фахівця-медика повинна бути зорієнтована на коректне з точки зору норми та стилю, ситуативне та контекстне адекватне користування мовленням як засобом усної та писемної комунікації в усіх сферах професійного спілкування.

Аналіз досліджень і публікацій дозволяє розкрити роль спілкування та взаємодії для розвитку особистості, що отримало подальший науковий інтерес у працях А.Беляєвої, М.Кагана, І.Васильєвої, Г.Ковальова, Г.Кучинського, та ін.; формування загального інформаційного поля та створення загального смислу, формування комунікативних позицій партнерів, що вступають у діалог (Л.Орбан-Лембрик). Акцентував увагу на необхідності інтегрованого підходу до організації навчально-виховного процесу і великий дидакт Я.А.Коменський, пояснюючи її таким чином: «Всі знання виростають з одного коріння – навколишньої дійсності, мають між собою зв'язки, а тому

повинні вивчатися у зв'язках». Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, передбачено, що студенти – медики повинні «володіти уміннями вільно висловлюватися без суттєвої витрати часу на пошук адекватних мовних засобів у процесі досягнення ними соціальних, академічних і професійних цілей» (Г.Фурсіна).

Формулювання цілей статті... Мета дослідження полягає в розкритті сутності інтегративного підходу до професійної гуманітарної підготовки майбутніх лікарів в умовах інтерактивної взаємодії.

Виклад основного матеріалу... Узагальнення наукових досліджень із зазначеної проблеми та аналіз робочих програм з фахових і гуманітарних дисциплін студентів-медиків дає змогу дійти висновку, що «одним із головних протиріч вищої школи є нетотожність предметів навчальної діяльності та майбутньої професійної» (О.Ковальчук).

Уміння спілкування майбутніх лікарів передбачають: вступати в діловий контакт, підтримувати і коректно завершувати його; встановлювати зворотний зв'язок, давати поради, виявляти проблеми, пов'язані зі станом здоров'я, відповідати на запитання щодо лікування; констатувати симптоми та ознаки захворювання, декодувати надану інформацію, правильно інтерпретувати клінічну інформацію; надавати рекомендації стосовно лікування, пояснювати причину хвороби та прогнозувати результати одужання, коментувати та аналізувати методи лікування, доходити власних висновків; вести ділове медичне телефонне спілкування; давати розпорядження, накази, інструкції; проводити медичні консультації, спільні обстеження, консилиуми, публічні виступи на конференціях.

Для досягнення цієї мети необхідно використовувати новітні інформаційні технології інтерактивного навчання, за допомогою яких студенти навчаються чітко формулювати і висловлювати свою позицію, спілкуватися, дискутувати, сприймати й оцінювати інформацію, тобто активно вживати терміни у всіх видах діяльності майбутнього медичного працівника. Ідея інтерактивного навчання неухильно пов'язана із інтегрованим підходом у гуманітарній підготовці майбутнього фахівця, є актуальною, оскільки з її успішною методичною реалізацією передбачається досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентоздатної, спроможної забезпечити кожній людині можливості самостійно досягти тієї чи іншої життєвої цілі, творчо самостверджуватися в різних соціальних сферах.

Інтеграційні процеси у професійній освіті останніми роками посідають щораз важливіше місце, оскільки вони спрямовані на реалізацію нових освітніх ідеалів – формування цілісної системи знань і вмінь особистості, розвиток їх творчих здібностей та потенційних можливостей. Інтеграція вважається необхідним дидактичним засобом, за допомогою якого можливо створити у студентів цілісну картину світу. Через інтеграцію здійснюється особистісно зорієнтований підхід до навчання, тому що студент сам у змозі обирати «опорні» знання з різних предметів з максимальною орієнтацією на суб'єктивний досвід, що склався в нього під впливом як попереднього навчання, так і більш широкої взаємодії з іншими нефаховими предметами [2, с.17–20].

Впровадження інтеграції в навчальний процес актуальне, тому що дає змогу:

- «спресувати» споріднений матеріал кількох предметів навколо однієї теми, усунути дублювання у вивченні ряду питань;
- ущільнити знання, тобто реконструювати фрагмент знань таким чином, засвоєння якого вимагає менше часу, проте породжує еквівалентні загальнонавчальні та технологічні уміння;
- опанувати з студентами значний за обсягом навчальний матеріал, досягти цілісності знань;
- залучати студентів до процесу здобуття знань;
- формувати творчу особистість студента-медика, його здібності;
- дати можливість студентам застосовувати набуті знання з різних навчальних предметів у професійній діяльності.

Слід пам'ятати, що інтеграція – це не поєднання, а взаємопроникнення двох або більше предметів. Це не просто поєднання частин, а об'єднання їх у єдине ціле на основі спільного підходу. Інтегрований урок (від лат. integer – повний, цілісний), тобто органічне поєднання в уроці відомостей інших навчальних предметів навколо однієї теми, що сприяє інформаційному збагаченню сприйняття, мислення і почуттів учнів за рахунок залучення цікавого матеріалу, що також дає змогу з різних сторін пізнати якесь явище, поняття, досягти цілісності знань [5, с.176].

З метою формування вмінь ефективного професійного спілкування у майбутніх лікарів нами було визначена необхідність забезпечення інтегративного підходу до професійної гуманітарної підготовки майбутніх лікарів, що передбачає поєднання спеціальної фахової та гуманітарної підготовки психолого-педагогічного спрямування у навчанні майбутніх лікарів в умовах інтерактивної взаємодії.

Акцентуація уваги студентів-медиків зосереджувалася на теоретичних аспектах психолого-педагогічної підготовки та її використання для формування у студентів практичних умінь і навичок міжособистісної комунікативної взаємодії засобами інтерактивних технологій.

Для визначення основних шляхів реалізації даного процесу було здійснено аналіз наукових літературних джерел, у яких висвітлювалися окремі аспекти визначеної проблеми.

Зокрема, встановлено необхідність:

- формування комунікативних умінь студентів медичного вузу в процесі вивчення психологічних дисциплін;
- акцентування уваги на особливостях підготовки майбутніх лікарів до професійного спілкування у процесі вивчення гуманітарних дисциплін;
- забезпечення умови професійного саморозвитку майбутніх лікарів в процесі психологічної підготовки.

У цьому аспекті особливої уваги заслуговує дисертаційне дослідження Л.Котлярівської з визначення методики навчання усному професійному спілкуванню на основі імітаційно-ділових ігор у немовному ВНЗ.

Узагальнення наукових досліджень із зазначених проблем та аналіз робочих програм з фахових і гуманітарних дисциплін медичних вузів дає змогу дійти висновку, що «одним із головних протиріч вищої школи є нетотожність предметів навчальної діяльності та майбутньої професійної» [7, с.624]. Подолати це протиріччя можна реалізацією «знаково-контекстного типу навчання». За цих умов основною одиницею навчально-пізнавальної діяльності викладачів і студентів стає професійна ситуація, яку можна змодельовати в ігровій формі інтерактивного навчання. Відтак діяльність студентів як учасників таких ситуацій набуває ознак і навчальної, і професійної спрямованості. Тому дослідники вважають, що в оптимальному варіанті контекстне навчання є професійно орієнтованим навчанням, у якому всі знання набуваються в контексті майбутньої професійної діяльності [7, с.624].

Це актуалізує реалізацію визначеної нами теми дослідження забезпечення інтегративного підходу до професійної підготовки майбутніх лікарів.

Результатом інтегративного підходу може бути цілісність знань, яка формується завдяки їх інтеграції на основі спільних для гуманітарних і фахових дисциплін понять, застосуванню спільних інтерактивних методів і форм навчання, контролю та корекції навчальних досягнень студентів, що спрямовують навчальний процес на об'єднання знань [4, с.304]. Філософські, психологічні, дидактичні основи інтеграції змісту освіти визначають вплив цілісної освіти, зокрема, на розвиток вербального і невербального інтелекту, на мотивацію навчання, формування професійної зрілості студентів. Водночас, інтегративний підхід у професійній підготовці майбутніх лікарів у нашому дослідженні реалізується за допомогою інтеграції інтерактивних форм, методів, засобів, прийомів у «інтерактивну модель навчання» студентів.

Інтерактивна модель навчання передбачає реалізацію технологічного підходу і бачиться науковцями як застосування в освітньому процесі сукупності інтерактивних технологій, загальною ознакою яких є принципи інтеракції: багатостороння комунікація, взаємодія і взаємонавчання студентів, кооперована навчальна діяльність з відповідними змінами у ролі і функціях майбутніх фахівців і викладачів [8, с.82–90].

Інтегративність інтерактивних технологій полягає в такій організації навчального процесу, за якої неможлива неучасть студента в колективному, взаємодоповненому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесі навчального пізнання. Отже, викладачем має здійснюватися проектування і конструювання змісту навчального процесу підготовки майбутніх лікарів у контексті майбутньої професійної діяльності, що передбачає структурованість навчального матеріалу, обґрунтованість управління пізнавальною діяльністю студентів. Викладач стає автором проекту навчального процесу на основі сформованості його технологічного бачення, урахування особливостей і специфіки у відповідності з предметним змістом навчальної дисципліни, реалізація якого дозволить сформувати у майбутніх фахівців необхідні професійні якості, підготувати їх до майбутньої діяльності у зовнішньоекономічній сфері.

Враховуючи, що реалізація цієї педагогічної умови передбачає такі процеси, як проектування і конструювання, розкриємо сутність цих понять. Під проектуванням як видом професійної діяльності викладача ми розуміємо розробку ним відповідного проекту педагогічної умови навчання студентів – дидактичного опису педагогічного процесу, реалізація якого передбачається у межах вивчення конкретних дисциплін.

Конструктивна діяльність викладача пов'язана з відбором, композицією, розробкою навчального матеріалу, тобто зі створенням матеріальної основи для реалізації розробленого проекту педагогічної умови на практиці.

З метою інтеграції фахової і психологічної підготовки відбувається проектування і конструювання професійно орієнтованого навчання, яке покликане забезпечити формування у майбутніх лікарів значущих для їхньої майбутньої професійної діяльності особистісних якостей, а

також знань, умінь і навичок, які забезпечуватимуть виконання функціональних обов'язків за призначенням.

Проектування і конструювання дидактичного комплексу з урахуванням міжпредметно-інтеграційних процесів має на меті створення викладачем спеціального професійно-навчального середовища, яке дає змогу в межах кількох навчальних дисциплін гуманітарного циклу організувати професійно-спрямоване навчання студентів.

Важливою проблемою за цих умов є і особистісна орієнтація професійної підготовки майбутніх лікарів, оскільки відбувається спрямування студентів не тільки на засвоєння знань, умінь і навичок, але й на «формування певної структури особистісних якостей» [4, с.307], які можуть проявитися у діях студентів у віртуально-професійних ситуаціях інтерактивної взаємодії. Студенти матимуть змогу вже в процесі навчання оволодіти системним баченням майбутньої професійної медичної діяльності, яка включає в себе пов'язані між собою напрямки роботи. Це положення визначає актуальність пошуку шляхів інтеграції змісту і форм професійної освіти, завдяки яким забезпечується формування інтегративних професійних якостей студентів – майбутніх фахівців.

Дослідження багатьох науковців показали, що у проектуванні та конструюванні професійно-орієнтованого навчання найбільш доцільним є певний алгоритм дій викладача. Таким алгоритмом у нашому дослідженні було:

- визначення діагностичних цілей навчання майбутніх лікарів у процесі вивчення психологічних дисциплін (це знання специфіки міжособистісних взаємин у психологічному аспекті на професійному рівні; вміння використовувати навички спілкування у фахових ситуаціях медичного напрямку);
- обґрунтування змісту психологічної підготовки в контексті майбутньої професійної діяльності фахівця медичної сфери (удосконалення змісту навчальних програм);
- виявлення структури навчального матеріалу, його інформаційної ємкості, а також системи смислових зв'язків між його елементами;
- визначення необхідних рівнів засвоєння вивченого матеріалу і вихідних рівнів навченості студентів (з метою порівняння результатів експериментального дослідження);
- розробка процесуального аспекту навчання: використання віртуально-професійних стимулятивно-ігрових ситуацій у вигляді комплексу взаємопов'язаних пізнавальних і практичних завдань у формі тренінгу;
- пошук спеціальних дидактичних процедур засвоєння цього досвіду, відбір організаційних форм, методів, засобів індивідуальної та колективної навчальної діяльності студентів;
- вияв логіки організації педагогічної взаємодії зі студентами на рівні суб'єкт-суб'єктних взаємин з метою перенесення засвоєного досвіду на нові сфери діяльності;
- відбір процедур контролю і оцінки якості засвоєння програми, а також способів індивідуальної корекції навчальної діяльності майбутніх лікарів.

Зазвичай, об'єм зазначеної роботи не завжди під силу одному викладачу, особливо, якщо дослідження проводиться в умовах вивчення різних дисциплін.

Тому з метою реалізації даної педагогічної умови нашого дослідження викладачами необхідно: здійснювати вдосконалення програмного забезпечення з дисциплін психолого-педагогічного циклу з урахуванням методичних розробок, розроблених для їх інтеграції у процес професійної підготовки майбутніх лікарів.

З метою інтеграції спеціальної фахової та гуманітарної підготовки майбутніх лікарів було удосконалити змістове наповнення і професійно-практичне спрямування дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Мета проведення практичних інтерактивних занять полягає в тому, щоб навчити студентів застосовувати набуті теоретичні знання на практиці, виробити практичні навички і вміння поведінки, діяльності, спілкування в соціумі та професійній діяльності.

Завдання проведення практичних інтерактивних занять: виявити загальні та специфічні особливості розвитку особистості в її соціокультурному просторі; систематизувати знання студентів про біо- та соціопсихічну характеристики особистості; сформувати власну програму самореалізації та осмислити характеристики соціально зрілої особистості, її професійну діяльність, про інтелектуальний та моральний взірець; поглибити, засвоїти та перевірити на практиці теоретичні знання, отримані на лекціях.

На ефективності інтегративного підходу у використанні інтерактивних технологій у гуманітарній підготовці фахівців наголошувалося у дослідженнях багатьох науковців, які вивчали імітаційно-ігровий підхід у викладанні гуманітарних дисциплін у вищій школі і, зокрема у викладанні психолого-педагогічних дисциплін студентам немовних спеціальностей [6, с.136].

Реалізація інтегративного підходу до професійної підготовки майбутніх лікарів ґрунтується на використанні інтерактивних технологій і сприятиме кращому засвоєнню теоретичного матеріалу з

гуманітарних дисциплін, апробації набутих знань і вмінь студента в умовах інтерактивної взаємодії, що оптимізує практичну підготовку майбутніх лікарів до професійної діяльності.

Висновки... Звичайно, система інтегрованого навчання ще недостатньо опрацьована, а тому неоднозначно сприймається багатьма педагогами. Її повне теоретичне обґрунтування та запровадження у практику навчання – справа майбутнього. Але вже сьогодні є очевидним, що інтегроване навчання як ніяке інше закладає нові умови діяльності викладачів та студентів, є діючою моделлю активізації інтелектуальної діяльності та розвиваючих прийомів навчання. Інтеграція зобов'язує до використання різноманітних форм викладання, що має великий вплив на ефективність сприйняття учнями навчального матеріалу, вона стає для всіх її учасників – викладачів і студентів, інституцією співпраці та взаємодії, що допомагає разом просуватися до спільної мети. Сучасна педагогічна наука вважає інтеграцію одним з головних дидактичних принципів.

Переваги інтегрованого навчання: інтеграція поживляє навчальний процес; економить навчальний час; позбавляє від перевтоми.

Застосування в навчальному процесі майбутніх лікарів інтегрованих технологій та інтерактивних форм і методів навчання сприяє формуванню навичок і вмінь учнів, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, активної взаємодії студентів. Це така організація навчального процесу, за якої неможлива не участь студента в колективному процесі пізнання, співнавчання, взаємонавчання.

Перспективи подальших наукових пошуків убачаємо в розробці спеціального методичного забезпечення для застосування в навчальному процесі майбутніх лікарів інтегрованих технологій та інтерактивних форм навчання.

Список використаних джерел і літератури:

1. Борисюк А. С. Психологічні особливості комунікативної компетентності лікаря / А. С. Борисюк // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ : вид-во «Плай» Прикарпатського ун-ту, 2001. – Вип. 6, ч. 2. – С. 247–256.
2. Гломозда В. Г. Вивчення тем інтегративного характеру як спосіб здійснення міжпредметних зв'язків / В. Г. Гломозда // Педагогіка : респ. наук.-мет. зб. – К., 1991. – Вип. 30. – С. 17–20.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [для студ. вузів] / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі : [моногр.] / В. В. Докучаєва. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 304 с.
5. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / [авт.-уклад. Н. П. Наволокова]. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
6. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід : метод. посіб. / [авт.-уклад. : О. Пометун, Л. Пироженко]. – К. : А.П.Н., 2002. – 136 с.
7. Ковальчук О. Основи психології та педагогіки : навч. посіб. / Орія Ковальчук, Світлана Когут ; [за заг. ред. Л. Ковальчук]. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 624 с.
8. Коломієць Н. А. Інтерактивне навчання : сутність, основні засоби реалізації / Н. А. Коломієць // Наукові записки : зб. наук. статей Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова / укл. П. В. Дмитренко, Л. І. Макаренко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – Вип. LXII (62). – С. 82–90.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Комунікативний простір міжособистісних відносин / Л. Е. Орбан-Лембрик // Вісник Прикарпатського університету. Філософські науки. – Івано-Франківськ : Вид-во «Плай» Прикарпатського університету, 1996. – Ч. 2. – С. 123–131.
10. Фурсіна Г. А. Формування комунікативної компетенції студентів вузів в процесі мовної підготовки / Г. А. Фурсіна // Актуальні питання вузівської науки : зб. наук. статей. – Самара, 2005. – 53 с.

Spysok vykorystanykh dzherel i literatury:

1. Borysiuk A. S. Psykholohichni osoblyvosti komunikatyvnoi kompetentnosti likaria, *Zbirnyk naukovykh prats: filozofii, sotsiologii, psykholohii*. Ivano-Frankivsk, vyd-vo «Play» Prykarpatskoho un-tu, 2001, Volume 6, part 2, pp. 247–256.
2. Hlomoza V. H. Vyvchennia tem intehratyvnoho kharakteru yak sposib zdiisnennia mizhpredmetnykh zviazkiv, *Pedahohika : resp. nauk.-met. zb.* Kyiv, 1991, Volume 30, pp. 17–20.
3. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii : navch. posib. [dlia stud. vuziv]. Kyiv, Akademydav, 2004, 352 p.
4. Dokuchaieva V. V. Proektuvannia innovatsiinykh pedahohichnykh system u suchasnomu osvitnomu prostori: monohrafia. Luhansk, Alma-mater, 2005, 304 p.
5. Entsyklopediia pedahohichnykh tekhnolohii ta innovatsii / [avt.-uklad. N. P. Navolokova]. Kharkhiv, vyd. hrupa «Osнова», 2009, 176 p. – (Seriiia «Zolota pedahohichna skarbnytsia»).
6. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: teoriia, dosvid : metod. posib. / [avt.-uklad. : O. Pometun, L. Pyrozhenko]. Kyiv, A.P.N., 2002, 136 p.
7. Kovalchuk O. Osnovy psykholohii ta pedahohiky : navch. posib. / Orysia Kovalchuk, Svitlana Kohut ; [za zah. red. L. Kovalchuk]. Lviv, vydavnychy tsestr LNU imeni Ivana Franka, 2009, 624 p.

8. Kolomiets N. A. Interaktyvne navchannia : sutnist, osnovni zasoby realizatsii, *Naukovi zapysky : zb. nauk. statei Nats. ped. un-tu im. M. P. Drahomanova / ukl. P. V. Dmytrenko, L. I. Makarenko*. Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova, 2006, Volume LXII (62), pp. 82–90.

9. Orban-Lembryk L. E. Komunikatyvnyi prostir mizhosobystisnykh vidnosyn, *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Filosofski nauky*. Ivano-Frankivsk, vyd-vo «Play» Prykarpatskoho universytetu, 1996, Part 2, pp. 123–131.

10. Fursina H. A. Formuvannia komunikatyvnoi kompetentsii studentiv vuziv v protsesi movnoi pidhotovky, *Aktualni pytannia vuzivskoi nauky : zb. nauk. statei*. Samara, 2005, 53 p.

Аннотация

Лариса Максимчук

Обеспечение интегративного подхода в гуманитарной подготовке будущих врачей в условиях интерактивного обучения

Исследование посвящено проблеме качества подготовки современного специалиста-медика, которая должна быть ориентирована на профессиональное общение, корректное с точки зрения нормы и стиля, ситуативное, контекстное и адекватное. Требования к будущим врачам предусматривают не только высокий уровень знаний и умений по специальности, но и наличие поликультурной компетенции будущего врача, его умений и навыков сотрудничества с коллегами, пациентами в типичных ситуациях, связанных с медициной и медицинским обслуживанием, что и предопределяет использование преподавателями новейших технологий обучения, а именно: интерактивного обучения как движущей силы в преодолении психологических барьеров профессионально ориентированного общения.

В статье приведены преимущества интегрированной учебы, представлен алгоритм действий преподавателя, раскрыта сущность интегративного подхода к профессиональной гуманитарной подготовке будущих врачей в условиях интерактивного взаимодействия.

Ключевые слова: интегративный подход, подготовка, будущие врачи, интерактивный.

Summary

Larysa Maksymchuk

Providing an Integrative Approach in Humanitarian Training of Future Doctors in the Conditions of Interactive Learning

Research is devoted to the problem of the quality of modern medical specialist, which should be focused on professional communication, correct in terms of rules and style, situational, contextual and adequate. The requirements to the future doctors do not only have a high level of medical knowledge and special skills, but also the presence of multicultural competence, skills of working with colleagues, patients in typical situations related to medicine and health care. It leads teachers to use new learning technologies in order to provide successful interactive learning as the driving force to overcome the psychological barriers of professionally oriented communication.

The article presents the advantages of integrated education, presented summary of actions of the teacher, it has been disclosed the essence of the integrative approach to professional humanitarian training of future doctors in terms of interactivity.

Key words: integrative approach, training, future doctors, interactive.

Дата надходження статті: «19» березня 2014 р.

УДК 37:929–051 Островський В. (477)(09)(045)

ВИТАЛІЙ МАЦЬКО,

доктор філологічних наук, професор
(м.Хмельницький)

Науково-педагогічна діяльність Володимира Отроковського: історико-літературний аспект

У статті зацентровується на світоглядній функції дослідника давньої української літератури, поета, вчителя-філолога В.М.Отроковського, який вийшов із наукового філологічного семінару академіка В.М.Перетца. Доля Отроковському виділила лише 25 років життя, але й за цей короткий період своєю наполегливою інтелектуальною працею він встиг залишити помітний слід на землі, зробити вагомий внесок у розвиток вітчизняної культури та освіти. Серйозно наукою захопився 1911-го. За сім років ним написано вагомі дослідження «Повесть о купце Басарге и ее литературные источники» (рукопис); «Мотивы загадки мудрых вопросов в сказках» (рук.); «Тарасий Земка – южнорусский литературный деятель XVII века» (1915 р), яка охоплює 3000 сторінок друкованого тексту; «Мотивы преследования еретиков в полемике заворских старцев и иосифилян»; «Замечания на статью Алексея Путинцева (1880-1937. – вставка наша. В.М.) «Древнейший русский Домострой» (Воронеж, 1916); «Рецензия на книгу Федора Рязановского «Демонология в древней русской литературе» (М., 1915); «Гораций и Тредиаковский» (незак.) та ін. Усі дослідження Отроковського мали успіх в наукових колах, свого